

การประเมินความเสี่ยง
การทุจริต ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ITA
2026

042 - 611423
องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

มาตรการป้องกันการทุจริต สามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบ และการปฏิบัติงาน ตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตได้ ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยเป็นหลักประกันองค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กร ที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล

๑.วัตถุประสงค์หลักของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๑. เพื่อสร้างมาตรการในการป้องกัน สกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริต
๒. เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ
๓. เพื่อเพิ่มมูลค่าขององค์กรต่อผู้รับบริการ และสร้างความเชื่อมั่นในระบบธรรมาภิบาล และความซื่อตรงขององค์กร
๔. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

๒.วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดำเนินการผ่าน ๓ ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

๔.๑. กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นขั้นตอนก่อนทำการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงานที่ต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับ ใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการ หรือโครงการที่ทำการประเมินตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส และด้าน ผลกระทบ

- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) : พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

- ผลกระทบ (Impact) : การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงิน และผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

๔.๒. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิด ความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของ กระบวนการ หรือโครงการการประเมินให้มีความชัดเจนมากที่สุด โดยอาจค้นหาจาก ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะ เกิดซ้ำสูง/มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคย เกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยง จากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด(Unknown Factor)

๔.๓. การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต และประพจน์มิชอบเป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทาง เพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ของกระบวนการ หรือโครงการ ที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม ทั้งนี้ ควรเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมิน การบริหาร ความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการ ความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้

๕. เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพจน์มิชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และประพจน์มิชอบใน ประเภทความเสี่ยงในความโปร่งใสและการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ เพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกันและ ลดโอกาสการทุจริตในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยใช้เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood) และเกณฑ์ ผลกระทบ (Impact) ดังนี้

๕.๑. เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

ระดับ	โอกาสจะเกิดการทุจริต (Likelihood)
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

๕.๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

๕.๓. ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

หมายเหตุ : ระดับความรุนแรงความเสี่ยง = โอกาส x ผลกระทบ

สี	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
แดง	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕ คะแนนขึ้นไป
ส้ม	ความเสี่ยงระดับสูง	๑๐ - ๑๔ คะแนน
เหลือง	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๕ - ๙ คะแนน
เขียว	ความเสี่ยงระดับต่ำ	น้อยกว่า ๕ คะแนน

๖. การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับสินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เนื่องจากหน่วยงานไม่มีการกิจการอนุมัติอนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการงานอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงมีความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร สามารถกำหนดประเด็นความเสี่ยงได้ ๓ ประเด็น ดังนี้

- (๑) ประเด็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
- (๒) ประเด็นการจัดซื้อจัดจ้าง
- (๓) ประเด็นการบริหารงานบุคคล

ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต/เหตุการณ์ความเสี่ยง	Risk Score		
	Likelihood	Impact	Risk Score
ประเด็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ			
๑. เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบน/ผู้ให้บริการเสนอให้สินบนเพื่อแลกกับการอำนวยความสะดวก	๒	๒	๔ (ต่ำ)
๒. เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับประเมินภาษี เพื่อเสียภาษีได้น้อยลง	๒	๒	๔ (ต่ำ)
ประเด็นการจัดซื้อจัดจ้าง			
๑. การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงสามารถกำหนดหรือเลือกผู้รับจ้างได้ เจ้าหน้าที่อาจมีการเรียกรับผลประโยชน์ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	๓	๓	๙ (สูง)
๒. เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบน/ผู้ประกอบการเสนอให้ทรัพย์สินในกรณีจากการเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามระเบียบ	๒	๔	๘ (ปานกลาง)
ประเด็นการบริหารงานบุคคล			
๓. ผู้บริหารใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบนหรือมีการเสนอให้สินบนในการบรรจุ แต่งตั้ง โอนย้ายเลื่อนระดับต่อสัญญาจ้างพนักงานจ้าง	๒	๒	๔ (ต่ำ)
๔. ผู้บริหารใช้อำนาจหน้าที่ในการรับบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงานในหน่วยงานโดยไม่คำนึงถึงหลักความรู้ความสามารถ	๒	๓	๖ (ปานกลาง)

สรุปผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ความหมาย	จำนวนปัจจัยเสี่ยง
สูงมาก	๑๕-๒๕	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ -ต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที	-
สูง	๙-๑๔	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ -ต้องมีการจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้	๓
ปานกลาง	๕-๘	ระดับที่ยอมรับได้ -แต่ต้องมีการควบคุมความเสี่ยง	๕
ต่ำ	๑-๔	ระดับที่ยอมรับได้	-

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (LxI)	ระดับความรุนแรง ของความเสี่ยงการทุจริต				มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก			
ประเด็นที่ ๑ การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ								
๑. เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบน/ ผู้รับบริการเสนอให้สินบนเพื่อแลก กับการลัดคิวเข้ารับบริการและ อำนวยความสะดวก	๕	✓				๑. ประกาศนโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลทุก ชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) ของ หน่วยงาน พร้อมทั้งแจ้งเวียนแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้ทุกส่วนราชการยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	กองการ เจ้าหน้าที่ และสำนักปลัด	ไตรมาส ๑ - ๒
๒. เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนเพื่อเอื้อ ประโยชน์ให้กับผู้รับประเมินภาษี เพื่อเสียภาษีได้น้อยลง	๕	✓				๒. มีช่องทางการแจ้งเบาะแสการทุจริตของ หน่วยงาน ๓. ประชาสัมพันธ์ช่องทางการแจ้งเรื่องร้องเรียน และสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชนผู้รับบริการ เกี่ยวกับการรักษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ร้องเรียน ๔. เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรสุจริต		

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (LxI)	ระดับความรุนแรง ของความเสี่ยงการทุจริต				มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก			
ประเด็นที่ ๒ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง								
๑. การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง สามารถกำหนดหรือเลือกผู้รับจ้างได้ เจ้าหน้าที่อาจมีการเรียกรับผลประโยชน์ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	๙			✓		๑. มีการมอบนโยบาย ประชุมซักซ้อมความเข้าใจ กำกับ ดูแล เพื่อให้บุคลากรเบิกจ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่าไม่ บิดเบือนวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายงบประมาณรวมทั้งเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงาน	กองคลังและกองพัสดุ	ไตรมาส ๑ - ๔
๒. เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบน/ผู้ประกอบการเสนอให้ทรัพย์สินในกรณีจากการเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามระเบียบ	๘		✓			๒. มีการจัดทำรายงานข้อมูลงบประมาณทั้งข้อมูลงบประมาณที่ได้รับและความคืบหน้าของการเบิกจ่าย ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย ให้บุคลากรในสังกัดได้รับทราบ โดยทั่วกันเป็นประจำทุกเดือน/ไตรมาส ๓. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลภาพรวมและ/หรือข้อมูลโครงการสำคัญ โครงการขนาดใหญ่ตามแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เพื่อสร้างการรับรู้ให้บุคลากรภายในได้รับทราบและเกิดการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามแสดงความคิดเห็นได้		

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (LxI)	ระดับความรุนแรง ของความเสียหายการทุจริต				มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก			
						๔. จัดให้มีช่องทางในการให้คำปรึกษาเผยแพร่คู่มือ หลัก เกณฑ์ที่เกี่ยวข้องแก่บุคลากรภายในให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการงบประมาณ/การเบิกจ่าย/การจัดซื้อจัดจ้างได้อย่างถูกต้อง ๕. เผยแพร่รายการการจัดซื้อจัดจ้างหน่วยงานในประเภทงบรายจ่ายหมวดงบลงทุนที่จะมีการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ๖. เผยแพร่แผนการจัดซื้อจัดจ้างหรือแผนการจัดหาพัสดุประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ๗. เผยแพร่ความก้าวหน้าการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙ ๘. เผยแพร่รายงานสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๘		

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (LxI)	ระดับความรุนแรง ของความเสี่ยงการทุจริต				มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก			
ประเด็นที่ ๓ ด้านการบริหารงานบุคคล								
๑. ผู้บริหารใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบน หรือมีการเสนอให้สินบน ในการบรรจุแต่งตั้งโอนย้าย เลื่อนระดับ ต่อสัญญาจ้างพนักงานจ้าง	๕	✓				๑. จัดทำ/ปรับปรุงแผนอัตราก ล้าง ๒. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากร ๓. จัดทำ/ปรับปรุง/เผยแพร่ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลให้บุคลากรภายในได้รับทราบโดยทั่วกันโดยครอบคลุมประเด็น ดังนี้	กองการเจ้าหน้าที่	ไตรมาส ๑ - ๔
๒.ผู้บริหารใช้อำนาจหน้าที่ในการรับบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงานในหน่วยงานโดยไม่คำนึงถึงหลักความรู้ความสามารถ	๖		✓			๑) การสรรหาและคัดเลือกบุคลากร ๒) การบรรจุและแต่งตั้งบุคลากร ๓) การพัฒนาบุคลากร ๔) การประเมินผลการปฏิบัติราชการ ๕) การให้คุณให้โทษ และสร้างขวัญกำลังใจ ๔. จัดให้มีช่องทางการร้องเรียนเรื่องทุจริต/เรื่องวินัยภายในหน่วยงานโดยเฉพาะโดยเป็นช่องทางที่มีความปลอดภัยต่อผู้ร้องเรียนและสร้างความมั่นใจว่าจะมีการดำเนินการตรวจสอบและลงโทษเรื่องทุจริตดังกล่าวอย่างจริงจัง พร้อมทั้งมีการเผยแพร่รายงานข้อมูลสถิติและความก้าวหน้าของการจัดการเรื่องร้องเรียนทุจริต		

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (LxI)	ระดับความรุนแรง ของความเสี่ยงการทุจริต				มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก			
						๔. จัดทำข้อมูลสถิติอัตรากำลังประจำปี		